

6. Белінський А. В. Удосконалення організації діяльності місцевих органів державної влади. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2014-3/doc/1/02.pdf>
7. Шульга І. Л. Інституційні зміни в діяльності місцевих державних адміністрацій в контексті проведення адміністративної реформи в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2012. № 4. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=411>
8. Ківалов С. В., Біла-Тіунова Л. Р. Адміністративне право України. навч. посіб. [6-те вид., стер.]. Одеса : Фенікс. 2012. 399 с.
9. Органи місцевого самоврядування Харківщини звернуться до центральних органів влади із пропозиціями щодо внесення змін до Конституції України. Харківська обласна рада: [сайт]. URL: <http://www.oblrada.kharkov.ua/ru/press-center/news/10738-orhanu-mistsevoho-samovryaduvannya-harkivshchyny-zvernutsya-do-tsentralnyh-orhaniv>
10. Мінрегіон розпочав підготовку концептуальних змін до законодавства про місцеве самоврядування і місцеві держадміністрації. Децентралізація дає можливості : [сайт]. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12106>
11. Постійні зміни до законодавства – це спроба бігати між краплями. Місцеве самоврядування має захищати «парасолька конституційних змін»: у Дніпрі говорили про децентралізацію. Децентралізація дає можливості : [сайт]. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12241>
12. Local governments should become active participants in investment cooperation. URL: <https://www.unian.ua/kharkiv/549360-oms-mayut-stati-aktivnimi-uchasnikami-investitsiynogo-spivrobitnitstva-chernov.html>

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.5.31>

РУДЯК І.С.

РОЗГЛЯД СЕРВІСНОЇ ІДЕЇ В ЕВОЛЮЦІЇ СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ УКРАЇНИ

CONSIDERATION OF THE SERVICE IDEA IN THE EVOLUTION OF THE FORMATION OF THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM OF UKRAINE

Визначено, що згідно з конституційними приписами, сервісна ідея розвитку системи публічного адміністрування в Україні направлена на створення ефективної та гармонійної структури, спрямованої на задоволення потреб громадян у наданні різноманітних послуг. Однак уточнено, що сучасний стан розвитку означеного інституту характеризується наявністю деяких проблем, які становлять виклик для його ефективного функціонування. Тому здійснено розгляд питання щодо визначення еволюційності розвитку сервісної ідеї в контексті становлення системи публічного адміністрування з позиції прагматичної оцінки його функціональності в Україні.

Уточнено про еволюційність поглядів щодо ідеї сервісної держави в контексті європейської політико-правової доктрини. Розкрито сучасну детермінацію її сутності, а також наведено її ключові характеристики як типу організації публічного адміністрування.

На основі опрацювання літературних та нормативних джерел визначено, що з точки зору публічного адміністрування України, сервісна ідея розвитку може брати початок з 1996 року (прийняття Конституції України) зі спеціалізованим розвитком у 1998 році (постановлення відповідним указом Президента України необхідності

забезпечення реформування системи державного управління в Україні). Поточний стан її еволюційності схарактеризовано як стратегічно плановий, що репрезентує трансформації державного управління в ефективну публічну адміністрацію, концепційна сутність якої буде пронизана постулатами необхідності задоволення потреб споживачів якісним сервісним забезпеченням.

Узагальнено, що попри нормативно закріплені гасла щодо необхідності забезпечення сервісного типу організації виконання публічно-управлінських державних функцій, в Україні концепція сервісизації перебуває на початковому етапі утвердження як ефективного підходу у рамках формування інституту публічного адміністрування. Доцільно вбачати, що означений інститут у науково-доктринальному вияві посідає важливе місце в системі інтерпретаційних особливостей державотворення, надаючи логічного пояснення низці спірних питань соціальної реальності, однак з практико-реалізаційного аспекту ще не досягає того рівню, який спроможний утвердити його ефективність та інституційну самодостатність в контексті європейського стандарту.

Ключові слова: державне управління, еволюція розвитку, публічне адміністрування, сервісизація, сервісна держава, сервісна ідея розвитку.

It has been determined that according to constitutional provisions, the service concept for the development of the public administration system in Ukraine is aimed at creating an efficient and harmonious structure, directed towards satisfying the needs of citizens in providing various services. However, it has been clarified that the current state of development of the public administration system in Ukraine is characterized by the presence of certain problems, posing a challenge to its effective functioning. Therefore, there is a consideration of the question regarding the determination of the evolutionary development of the service concept in the context of the formation of the public administration system from the perspective of a pragmatic assessment of its functionality in Ukraine.

The evolution of views on the idea of a service state in the context of European political and legal doctrine is specified. The contemporary determination of its essence is revealed, along with its key characteristics as a model for organizing public administration.

Based on the analysis of literary and normative sources, it is determined that, from the perspective of public administration in Ukraine, the development of the service idea can be traced back to 1996 (the adoption of the Constitution of Ukraine), with specialized development in 1998 (the decree by the President of Ukraine recognizing the need for reforming the system of state governance in Ukraine). The current stage of its evolution is characterized as strategically planned, representing transformations of state management into an efficient public administration. The conceptual essence of which is permeated with the postulates of the necessity to satisfy consumers' needs through quality service provision.

It is summarized that despite the normatively established slogans regarding the necessity of ensuring a service-oriented organization of the execution of public-administrative state functions, the concept of serviceization in Ukraine is in the early stages of affirmation as an effective approach within the framework of forming the public administration institution. It is reasonable to consider that this institution, in a scientific-doctrinal aspect, occupies an important place in the system of interpretative peculiarities of state-building, providing a logical explanation for a range of controversial issues in social reality. However, from a practical-implementation perspective, it has not yet reached the level capable of affirming its effectiveness and institutional self-sufficiency in the context of European standards.

Key words: evolution of development, public administration, service development idea, service state, serviceization, state governance.

Постановка проблеми. Стаття 1 Основного Закону проголошує Україну соціальною державою, яку варто розглядати як таку, що гарантує надання соціальних послуг; стаття 6 – як розмежування надання послуг трьома гілками влади; стаття 7 – як забезпечення гарантії надання

послуг суб'єктом місцевого самоврядування; стаття 8 – як забезпечення верховенства права у наданні послуг; стаття 13 – як забезпечення права власності народу на отримання послуг від користування природними об'єктами; стаття 14 – як право на отримання послуг у сфері захисту права власності і господарювання; стаття 16 – як отримання послуг з екологічної безпеки; стаття 19 – як стандартизації соціальних послуг (ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством); стаття 21 – як право на отримання послуг; стаття 25 – як гарантування права жінки мати конституційний захист під час надання державних послуг з охорони праці і здоров'я, встановлення пенсійних пільг; стаття 38 – як право брати участь в отриманні державних послуг; стаття 49 – як можливість отримання послуг у галузі охорони здоров'я; стаття 50 – як право на отримання послуг у сферах вільного доступу до інформації про стан довкілля, якості харчових продуктів та предметів побуту; стаття 53 – як забезпечення отримання освітніх послуг; стаття 55 – як право на отримання юридичних послуг (правовий захист); розділ VI – як гарантування отримання послуг, що надаються органами виконавчої влади; розділ XI регламентує зміст і порядок отримання послуг органами місцевого самоврядування, а також, окремі статті розділу VII, X Конституції України визначають зміст та порядок надання послуг, регулюють повноваження державних інституцій у сфері надання послуг згідно з принципом найвищої цінності людини [1].

Означене вказує, що сервісна ідея розвитку системи публічного адміністрування в Україні направлена на створення ефективної та гармонійної структури, спрямованої на задоволення потреб громадян у наданні різноманітних послуг.

Однак існує думка, що діюча система публічного адміністрування в Україні залишається неефективною, корумпованою та внутрішньо суперечливою, що є суттєвою перешкодою на шляху до позитивних змін у суспільстві та державі. Недостатній рівень прозорості та відкритості у сфері державного управління, нечіткість розмежування політичної та адміністративної сфер, недостатній професійний рівень державних службовців, відсутність єдиної системи оцінювання їх компетентності, низький рівень дисциплінарної відповідальності, недосконалість механізму політичного та адміністративного контролю в системі державного управління – всі ці фактори є деструктивними елементами в організації ефективної системи публічного адміністрування [2].

Тому актуальним вбачається здійснення розгляду питання щодо визначення еволюційності розвитку сервісної ідеї в контексті становлення системи публічного адміністрування з позиції прагматичної оцінки його функціональності в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Так звана «сервісація» наразі є одним з визначальних концептуальних підходів, який застосовують для розвитку механізмів виконання державних функцій зокрема і публічного адміністрування, охоплюючи теоретико-концептуальну ідеологію як нового державного менеджменту, так і «активізуючої» й «електронної» держави [3, с. 114]. Тому не викликає подиву той факт, що такі вчені як І. Беца, А. Даниленко, М. Дзевелюк, П. Клімушин, В. Козак, Д. Котляр, М. Міхровська, А. Соколов, Д. Спасібов, Л. Шереметьєва та деякі інші спрямовували свої наукові пошуки для обґрунтування необхідності проведення адміністративної реформи в Україні задля впровадження/оптимізації реалізації моделі «сервісної» держави, тим самим заклали теоретико-правовий фундамент для вивчення особливостей публічного адміністрування крізь призму становлення України як держави сервісного типу. Однак слід враховувати, що кожен із вищезазначених вчених висвітлює індивідуальні погляди, зосереджуючи увагу на конкретному питанні без врахування системності проблематики визначення еволюційності розвитку сервісної ідеї в контексті становлення системи публічного адміністрування в Україні.

Виклад основного матеріалу. Доцільно уточнити, що сама по собі ідея сервісної держави не є новою, оскільки починаючи аж з XVI ст. починає стверджуватися європейська політико-правова доктрина, в якій сутність держави пов'язується зі служінням суспільству, це доктрина, що виникла як культурний результат Реформації. Однак лише в наш час держави починають ставати по-справжньому сервісними в сучасному розумінні цього слова. Сервіс, тобто послуга, має місце лише тоді, коли вона надається на основі раціональної ринкової логіки, тобто коли в отримувача цієї послуги існує вибір: отримувати її чи ні, і, що більш важливо, – від кого. Аж до кінця XX ст. держави здебільшого були монополістами у реалізації більшості публічних функцій, якщо не брати до уваги функції місцевого самоврядування. Саме тому ця функціональна модель не може розглядатися як сервісна, оскільки монополює реалізацію функцій, хай навіть з певними властивостями послуг, послугою не є [4, с. 61].

Зокрема передбачається, що модель «сервісної» держави акцентує чотири виміри держави: держава є гарант (тобто інститут, що забезпечує виробництво і надання певних послуг);

держава є інститут, що створює необхідні рамки для процесів громадської активності та спонукає громадян до самостійного вирішення проблем; держава є інститут нагляду (здійснюваного на основі встановлених правил) громадської і передусім економічної діяльності; держава є виробник робіт і послуг для суспільства, якщо це диктують, наприклад, питання безпеки і якщо держава може це зробити з меншими витратами, ніж інші виробники [5].

У цьому контексті переосмислення функцій держави переслідує дві цілі: 1) відобразити функціональну децентралізацію та деконцентрацію сучасної держави, що має наслідком появу альтернативних варіантів досягнення людьми своїх цілей; 2) сформуванню нової парадигми державності, яка б більш точно відображала цілі держави за сучасної доби, а також ті методи, якими ці цілі можуть бути досягнуті. Якраз з урахуванням цих цілей і розвивається концепція сервісної держави як функціональної моделі сучасної державності [4, с. 65–66].

З точки зору публічного адміністрування, сервісна ідея розвитку ґрунтується на класичній економічній схемі: «виробник послуг – споживач», де стійкість і легітимність публічних інститутів пов'язана з ефективністю виявлення, моделювання та реалізації індивідуальних і групових інтересів і потреб. За такої моделі організації публічного адміністрування домінуючим фактором ефективності є задоволеність споживачів. Для цього обґрунтовується необхідність використання комплексного підходу до нормування цілей і завдань управлінської діяльності (системний взаємозв'язок соціологічних, психологічних, адміністративних, економічних, інформаційних, правових форм, методів, способів і прийомів). Відповідальність за життєве забезпечення та безпеку покладається на державу, яка покликана гарантувати задоволення потреб і інтересів окремої особи та їх груп [3, с. 113; 6].

Свого часу з метою забезпечення реформування системи державного управління в Україні, створення умов для побудови відповідно до Конституції України демократичної, соціальної, правової держави, утвердження і забезпечення прав людини і громадянина указом Президента України № 810/98 було проголошено необхідність поетапного створення такої системи державного управління, що забезпечить становлення України як високорозвинутої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії, дозволить їй стати впливовим чинником у світі та Європі. Зокрема передбачалось формування системи державного управління, яка стане близькою до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом її діяльності буде служіння народowi, національним інтересом. Ця система державного управління повинна бути підконтрольною народowi, прозорою, побудованою на наукових принципах і ефективною. Витрати на утримання управлінського персоналу повинні бути адекватними фінансово-економічному стану держави [7].

Так, Концепцією адміністративної реформи в Україні було визначено в яких напрямках та в якій послідовності мають відбуватися всі системні зміни [8, с. 17; 9]. Зокрема перший – це створення нової правової бази, що регламентуватиме державне управління в Україні. Другий – це формування нових інститутів, організаційних структур та інструментів здійснення державного управління. Третій – це кадрове забезпечення нової системи державного управління. Четвертий – це зміцнення та формування нових фінансово-економічних основ функціонування державного управління. П'ятий – це наукове та інформаційне забезпечення системи державного управління, формування механізмів наукового та інформаційного моніторингу її функціонування [7].

Досить системно, на наш погляд, алгоритм уже зроблених дій прослідкувала М. Міхровська, виділивши декілька основних етапів: 1) 1995–2000 рр. – розробка теоретичних основ щодо проведення усіх складових адміністративної реформи, прийняття законів «Про місцеві державні адміністрації» та «Про місцеве самоврядування», указів Президента щодо складу Уряду та впорядкування системи центральних органів виконавчої влади, запровадження урядових комітетів, прийняття Тимчасового регламенту Кабінету Міністрів; 2) 2001–2005 рр. – уведення посади державних секретарів міністерств, скасування інституту державних секретарів міністерств, скасування урядових комітетів; запровадження посади Віце-прем'єр-міністра з адміністративної реформи, відновлення урядових комітетів; ліквідація посади Віце-прем'єр-міністра з адміністративної реформи; 3) 2006–2009 рр. – прийняття за основу проекту Концепції реформування публічної адміністрації на засіданні Національної Ради з питань державного управління та місцевого самоврядування при Президентові, прийняття першого Закону України «Про Кабінет Міністрів України», прийняття двох редакцій Закону України «Про Кабінет Міністрів України» у 2006 та 2008 році, схвалення Розпорядженням Кабінету Міністрів України робочої групи з підготовки проекту Концепції реформування публічної адміністрації, активна діяльність Міністерства регіональної політики та будівництва щодо підготовки адміністративно-територіальної реформи,

доручення Розпорядженням Кабінету Міністрів України Міністерству юстиції України розробити законопроект «Про міністерства та інші центральні органи виконавчої влади»; 4) 2010 р. – окремий етап проведення адміністративної реформи, що характеризується внесенням суттєвих змін до законодавства щодо організації системи органів виконавчої влади (зокрема з урахуванням внесення змін на підставі згаданого Рішення Конституційного Суду України, було прийнято Закон «Про Кабінет Міністрів України», а згодом, 9 грудня 2010 р., видано Указ Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади», відповідно до якого стара система центральних органів виконавчої влади, що складалася з міністерств, державних комітетів і центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом, припинила своє існування. На зміну державним комітетам прийшли служби, агентства та інспекції, а кількість центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом було скорочено з двадцяти дев'яти до трьох. Крім того цим Указом було змінено застарілий «галузевий» принцип класифікації органів виконавчої влади на функціональний, що більше відповідає світовим тенденціям і сучасним реаліям; 5) 2011–2013 рр. – прийняття довгоочікуваного Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», прийняття Закону України «Про доступ до публічної інформації», а також затверджено «Концепцію розвитку електронного урядування в Україні», якою було визначено принципи функціонування системи електронного урядування та її складових і встановлено порядок взаємодії органів публічної влади з громадянами за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій для належного забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Згодом, на підтвердження існування «сервісної» складової державної політики, 2012 року було прийнято Закон України «Про адміністративні послуги»; 6) 2014 р. – початок нового етапу адміністративної реформи, пов'язаний зі внесенням змін до Конституції України шляхом прийняття Закону України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» і приведенням відповідно до Основного Закону держави всієї нормативно-правової бази, насамперед тих законів і підзаконних актів, що стосуються організації системи органів виконавчої влади, – Закону України «Про Кабінет Міністрів України», внесення змін до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» тощо [8, с. 22–23].

Можемо доповнити думку вченої тим, що саме у 2014 році розпочато процес децентралізації з прийняттям Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, законів України «Про співробітництво територіальних громад», «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та змін до Бюджетного і Податкового кодексів – щодо фінансової децентралізації. Цей процес дозволив сформулювати відповідно до положень Європейської хартії місцевого самоврядування значний дієвий і спроможний інститут місцевого самоврядування на базовому рівні – об'єднані територіальні громади [10].

Загалом видзначається, що реформа децентралізації, перші два етапи якої містили в собі збільшення фінансових можливостей громад і зміну адміністративно-територіального устрою, є однією з найуспішніших за всю історію України. Проте реформа триває: на третьому етапі децентралізації необхідно змінити механізми адміністрування місцевих податків. У лютому 2022 року російське вторгнення перервало реформаторські процеси (це зрозуміло, оскільки перед владою постав важливіший виклик – захист країни від російської агресії), однак продовження реформи децентралізації залишається пріоритетом для країни, оскільки це збільшить надходження до місцевих бюджетів, які з 2014 року в абсолютних значеннях зросли в чотири-п'ять разів [11].

Сучасний етап реформи державного управління розпочався з набрання чинності у травні 2015 року Законом України «Про державну службу», прийняття у червні 2016 року першої редакції відповідної Стратегії та підписання у грудні 2016 року Угоди про фінансування між Урядом України та Європейською Комісією щодо підтримки комплексної реформи державного управління в Україні. Слід уточнити, що дія цієї Стратегії не поширюється на реформування місцевого самоврядування [12].

Наразі ж метою цієї Стратегії є побудова в Україні спроможної сервісної та цифрової держави, яка забезпечує захист інтересів громадян на основі європейських стандартів та досвіду з передбаченням, що до 2025 року буде: забезпечено надання послуг високої якості та формування зручної адміністративної процедури для громадян і бізнесу; сформовано систему професійної та політично нейтральної публічної служби, орієнтованої на захист інтересів громадян; створено ефективні і підзвітні громадянам державні інституції, які формують державну політику та успішно її реалізують для сталого розвитку держави [13].

Отже, маємо підтвердження того, що державне управління в Україні переживає заключний етап трансформації, який визначається впливом демократичних змін та модернізацією

управлінських практик, але поки що не вистачає фактичних змін для повноцінного функціонування сучасної публічної адміністрації відповідно до європейських стандартів.

Існує думка, що українці відчують сервісність держави тільки тоді, коли процеси, час і гроші, які вони раніше витрачали на отримання адміністративної послуги, будуть спрощені та мінімізовані [14]. Однак, наприклад, у німецьких науково-дослідних проектах основний акцент робиться на якісному оновленні всього управлінського процесу від прийняття значущих соціально-політичних рішень до надання конкретних публічних послуг населенню за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Основною стратегією модернізації виступає формування ефективних взаємовідносин суспільства і держави, що засноване на задоволенні користувачів публічними послугами і нагромадженні публічними органами влади необхідної інтерактивної бази даних для забезпечення законодавчої, правозастосовної та судової діяльності. При цьому базовим критерієм успіху є оптимізація всієї сукупності сервісів надання публічних послуг [15, с. 26].

Висновки. Проведене дослідження дає можливість узагальнити, що з точки зору публічного адміністрування України, сервісна ідея розвитку може брати початок з 1996 року (прийняття Конституції України) зі спеціалізованим розвитком у 1998 році (постановлення відповідним указом Президента України необхідності забезпечення реформування системи державного управління в Україні). Поточний стан її еволюційності характеризується заключним етапом трансформації державного управління в ефективну публічну адміністрацію, концепційна сутність якої буде пронизана постулатами необхідності задоволення потреб споживачів якісним сервісним забезпеченням.

Отже, попри нормативно закріплені гасла щодо необхідності забезпечення сервісного типу організації виконання публічно-управлінських державних функцій, в Україні концепція сервісизації перебуває на початковому етапі утвердження як ефективного підходу у рамках формування інституту публічного адміністрування. Доцільно вбачати, що означений інститут у науково-доктринальному вияві посідає важливе місце в системі інтерпретаційних особливостей державотворення, надаючи логічного пояснення низці спірних питань соціальної реальності, однак з практико-реалізаційного аспекту ще не досягає того рівню, який спроможний утвердити його ефективність та інституційну самодостатність в контексті європейського стандарту.

Список використаних джерел:

1. Шереметьєва Л. А., Беца І. І. Концептуальні підходи, типи та види державних послуг в Європейському Союзі та в Україні: порівняльний аналіз. *Національна академія державного управління при Президентові України*. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10slaupa.pdf>.
2. Дума О.І. Ефективність публічного адміністрування в Україні: проблеми та виклики. *Ефективна економіка*. 2017. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5509>
3. Даниленко А.О. Сучасні тенденції розвитку сектора публічного адміністрування. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. 2020. Вип. 8. С. 111–115 (Серія «Право»).
4. Дзевелюк М. В. Сервісна держава як функціональна модель сучасної держави. *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук. пр. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2017. Вип. 78. С. 60–67.
5. Соколов А.В. Передумови та особливості реалізації моделі «сервісної» держави у системі державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2013. № 1. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=898>
6. Козак В. І. Модернізація публічного управління в Україні на засадах сервісної моделі. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2017. Вип. 2.
7. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22.07.1998 р. № 810/98. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/810/98/ed19980722#Text>
8. Міхровська М.С. Адміністративна реформа в Україні: аналіз, періодизація, перспективи. *Адміністративне право і процес*. 2014. Вип. 4 (10). С. 16–30.
9. Котляр Д. Окремі аспекти проведення адміністративної реформи та організація центральної виконавчої влади в країнах світу. *Парламент*. 2001. № 6. С. 24–28.
10. Реформа децентралізації. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi>
11. Пастушенко К. Чому після війни в Україні важливо продовжити децентралізацію. *Економічна правда*. 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/03/23/698335/>

12. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1102-Р. *Урядовий портал*. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/reform%20office/01_strategy_ukr.pdf

13. Деякі питання реформування державного управління України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 № 831-р. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>

14. Краснопольська М. Сервісна держава in one click – чи стане реальністю? *Офіс реформ Кабінету Міністрів України*. 2019. URL: <https://rdo.in.ua/article/servisna-derzhava-one-click-chy-stane-realnistyu>

15. Клімушин П. С., Спасібов Д. В. Концепція сервісно орієнтованої держави в контексті модернізації публічного управління. *Теорія та практика державного управління*. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017. № 2 (57). С. 21–28.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.5.32>

СЕРГІЄНКО Н.А.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

LEGAL PRINCIPLES OF PUBLIC CONTROL OVER THE ACTIVITIES OF NATIONAL SECURITY ENTITIES

Актуальність статті полягає в тому, що одним з найголовніших і дискусійних питань є сфера забезпечення національної безпеки, а саме не є винятком суб'єкти забезпечення національної безпеки із внесенням змін нормативно-правову базу з питань національної безпеки, вбачається значна кількість прогалин в чинному законодавстві в даній сфері. Метою статті є визначення поняття та сутності адміністративно-правових засад громадського контролю за діяльністю суб'єктів забезпечення національної безпеки. Стаття присвячена правовим засадам громадського контролю за діяльністю суб'єктів забезпечення національної безпеки. Забезпечення національної безпеки України пов'язаний з ініціативним залученням громадянського суспільства до виконання контролю в сфері забезпечення прозорості та відкритості дій органів державної влади та правоохоронних органів. Контроль з боку громадянського суспільства має особливе значення і необхідним засобом в сьогоденні, що має покращувати роботу органів державної влади та правоохоронних органів у сфері забезпечення національної безпеки, оскільки спостерігається допущення помилок в нормах законодавства в діяльності посадовими, службовими особами у сфері національної безпеки не залежно від того, умисно або вчинено з необережності. Таким чином, громадський контроль, необхідний для забезпечення формування інституційних основ для попередження, виявлення, припинення правопорушень з боку посадових, службових осіб у сфері забезпечення національної безпеки. Зроблено висновок, що громадський контроль у сфері національної безпеки України є невід'ємним суб'єктом у системі забезпечення національної безпеки. Правові засади громадського контролю за державними органами та правоохоронних органами у сфері забезпечення національної безпеки, ґрунтується на